

ЖОҒАРЫ БІЛІМ БЕРУДІ ДАМУ
ҰЛТТЫҚ ОРТАЛЫҒЫ
HIGHER EDUCATION
DEVELOPMENT NATIONAL CENTER

Білім беру бағдарламаларын жобалаудың жекелеген аспектілері: нормативтік талаптар, типтік сәйкессіздіктер және жетілдіру бағдарлары

Мухамбетова Амина Акзатовна,
ҚР ҒЖБМ ЖББДҰО Жоғары білім мазмұнын басқару
офисінің басшысы,
физика-математика ғылымдарының кандидаты

ҚҰЖАТТАР ЖОҒАРЫ ЖӘНЕ ЖОҒАРЫ ОҚУ ОРНЫНАН КЕЙІНГІ БІЛІМ БЕРУДІҢ БІЛІМ БЕРУ БАҒДАРЛАМАЛАРЫН ӨЗІРЛЕУДІҢ НЕГІЗІ РЕТІНДЕ

- «Білім туралы» ҚР Заңы (<https://adilet.zan.kz/rus/docs/Z070000319>)
- Қазақстан Республикасы Ғылым және жоғары білім министрінің 2022 жылғы 20 шілдедегі № 2 бұйрығымен бекітілген Жоғары және жоғары оқу орнынан кейінгі білім берудің мемлекеттік жалпыға міндетті стандарттары (<https://adilet.zan.kz/rus/docs/V2200028916>)
- Қазақстан Республикасы Денсаулық сақтау министрінің 2022 жылғы 4 шілдедегі № ҚР ДСМ-63 бұйрығымен бекітілген Денсаулық сақтау саласындағы білім беру деңгейлері бойынша мемлекеттік жалпыға міндетті стандарттар (<https://adilet.zan.kz/rus/docs/V2200028716#z186>)
- ҚР БҒМ 2018 жылғы 13 қазандағы №569 бұйрығымен бекітілген Жоғары және жоғары оқу орнынан кейінгі білімі бар кадрларды даярлау бағыттарының сыныптауышы (<https://adilet.zan.kz/rus/docs/V1800017565>)
- ЖЖОКБҰ іске асыратын білім беру бағдарламаларының тізілімін жүргізу ҚАФИДАЛАРЫ, сондай-ақ білім беру бағдарламаларының тізіліміне енгізу мен одан алып тастау негіздері (<https://adilet.zan.kz/rus/docs/V2200030139>)
- Бастауыш, негізгі орта және жалпы орта білім деңгейлерінің жалпы білім беретін пәндері мен таңдау курстары бойынша үлгілік оқу бағдарламалары (ҚР ОМ 16.09.2022 ж. № 399 бұйрығы <https://adilet.zan.kz/rus/docs/V2200029767>)
- Кәсіптік стандарттар <https://adilet.zan.kz/rus>; <https://career.enbek.kz/ru>
- Салалық атластар; Қазақстан Республикасындағы Мамандықтар мен құзыреттердің өңірлік атластары (2023-2025 жж.) (<https://enbek.kz/ru/atlas-es-professions/regions>)

• «Кәсіптік біліктілік туралы»
Қазақстан Республикасының Заңы

2023 жылғы 4 шілдедегі № 14-VIII ҚРЗ

- Кәсіптік стандарттар
- Кәсіптік біліктілікті тану қағидалары (ҚР ЕЖХӘҚМ 6.09.2023 жылғы № 374 бұйрығы)
- Біліктілікті тану орталықтары
- Формальды емес білім беру арқылы алынған оқыту нәтижелерін, сондай-ақ кәсіптік біліктілікті тану нәтижелерін тану қағидалары (ҚР ҒЖБМ 24.10.2023 жылғы № 544 және ҚР ОМ 24.10.2023 жылғы № 322 бірлескен бұйрығы)

Әлемдік цифрлық кітапханалар мен платформаларға қол жеткізу

coursera

Қазақстан Республикасында жоғары білімді және ғылымды дамытудың 2023 – 2029 жылдарға арналған тұжырымдама

minor-бағдарламалар және микробіліктіліктер

микробіліктіліктерді **ҰБШ-ның 4-5 деңгейіндегі еңбек функцияларына** бағдарлау

2-3 курс студенті сертификаттаудан өтіп, еңбек нарығында өзін сынап көре алады

өндірістік оқыту шеберлері мен инженер-педагогтар колледждерде жұмыс істеуге мүмкіндік беретін **микробіліктілік алу**

ББ МАЗМҰНЫНА ҚОЙЫЛАТЫН МЖБС ТАЛАПТАРЫ

6

БАКАЛАВРИАТ

МАЗМҰН ҚҰРЫЛЫМЫ

ЖБП
56 кр.

МК
51 кр.

ЖК/ТК
5 кр.

БП

БеП

ҚА
8 кр.

176 кр. (ЖК, ТК + ПП)
236 кр. (ЖК, ТК + ПП)

7

МАГИСТРАТУРА

МАЗМҰН ҚҰРЫЛЫМЫ

БП
35 кр.

20
ЖК+Педаг.практ.

ТК
15 кр.

БеП
53 кр.

ЖК
және/немесе ТК

Зертт.прак
тика

МҒЗЖ
24 кр.

Тағылымдамадан өтуді
және МД орындауды қоса
алғанда, МҒЗЖ

ҚА
8 кр.

Магистрлік диссертацияны
рәсімдеу және қорғау

8

ДОКТОРАНТУРА (PhD)

МАЗМҰН ҚҰРЫЛЫМЫ

Академиялық
хат; Ғылыми
зерттеу әдістері
және т.б. ЖК/ТК
25 кр.

Педагог. практика - 10 кр.;
Зерттеу практика - 10 кр.

ДҒЗЖ
123 кр.

ҚА
12 кр.

МЖБС өтпелі талаптары (барлық деңгейлер үшін)

Оқыту нәтижелерін
жобалау (learning
outcomes)

**Құзыреттілікті
қалыптастырудың бірыңғай
логикасы**

- кәсіби + әмбебап
- зерттеу, цифрлық,
коммуникативті
- КС және еңбек нарығына
байланыстыру

Академиялық автономия

- ББ әзірлеудегі дербестік
- Оқыту нәтижелері үшін
жауапкершілік

**ҰБШ сәйкестігі және
кәсіптік стандарттарды
есепке алу**

**Барлық деңгейлердегі
кіріктірілген тәжірибеге
бағдарлау**
Экономика үшін ББ
өзектілігі
Мамандықтар атласы

МЖБС «пәндер жиынтығын» емес, логикалық құрылған жүйені талап етеді: **оқыту нәтижелері** → **мазмұны** → **бағалау** → **біліктілік**

ДАЯРЛАУ ДЕҢГЕЙІ БОЙЫНША ББ МАЗМҰНЫНА ҚОЙЫЛАТЫН МЖБС ТАЛАПТАРЫ

6

БАКАЛАВРИАТ

- экономика және құқық;
- кәсіпкерлік және қаржылық сауаттылық;
- инклюзия;
- тұрақты даму;
- сыбайлас жемқорлыққа қарсы мәдениет;
- тіршілік қауіпсіздігі мен экология саласындағы **құзыреттер**.

➤ Оқытудың қатаң мерзімдерінің болмауы

7

МАГИСТРАТУРА

- **ғылыми-педагогикалық бағытта:** ғылым тарихы мен философиясы, кәсіптік шет тілін меңгеру, психологиялық-педагогикалық цикл (оқыту әдістемесі мен әдістері мен оқыту технологиясы) саласында **құзыреттіліктер**,
- **бейінді бағытта** – кәсіптік шет тілін меңгеру, басқарушылық құзыреттер мен басшылық дағдылары саласындағы құзыреттерді қалыптастыру

Негізгі критерий - **кредиттерді игеру**

8

ДОКТОРАНТУРА (PhD)

Дайындық бағыттары:

- ғылыми-педагогикалық (PhD докторантура);
- салалық, соның ішінде индустриялық PhD бағдарламасы және DBA бағдарламасы

Теориялық оқыту - 45 кр. (ЖК және ТК, практика)

ДФЗЖ ғылыми зерттеуі

- ✓ бакалавриат — кемінде 240 кредит (бірқатар бағыттарда — 300);
- ✓ магистратура — 60–120 кредитов;
- ✓ докторантура — кемінде 180 кредитов

Білім беру бағдарламасы тек білім алушылар контингентінің оқуын аяқтау мақсатында іске асырылып, кейін өтінім берушінің өтінімі негізінде Тізілімнен алып тасталатын жағдайды қоспағанда, МЖБС, СБШ және (немесе) КС-қа өзгерістер және (немесе) толықтырулар енгізу кезінде 1 күнтізбелік жыл ішінде бағдарламаны жаңарту болмаған кезде ББ **Тізілімнен алып тасталады**

Инновациялық-білім беру консорциумы форматында бағдарламаларды іске асыру

Білім беру бағдарламаларын өзектендіру

ЖЖОКБҰ. АКАДЕМИЯЛЫҚ КОМИТЕТТЕР

Білім беру бағдарламаларының өзектілігі АУДИТІ
(контингенттің болуы)

Өзгерістерді талдау:

нарықтың жаңа қажеттіліктері

НҚА-дағы өзгерістер

ҰБШ, СБШ, кәсіптік стандарттар

Салалық атластар, Өңірлік атластар

иә

Құзыреттерді өзектендіру/жаңарту,
еңбек функцияларын толықтыру

ББ мақсатын, оқыту нәтижелерін өзектендіру

ББ модульдерінің оқыту нәтижелерін өзектендіру

Пәндердің, курстардың сипаттамасын өзектендіру

АКАДЕМИЯЛЫҚ ҚЫЗМЕТ

ЖББДҰО

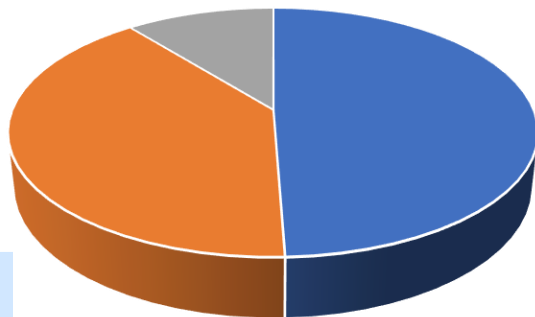
ББ-ны Тізілімге жаңартуға өтінім

Тізілімнен алып тастау

БІЛІМ БЕРУ БАҒДАРЛАМАЛАРЫНЫҢ ТІЗІЛІМІ

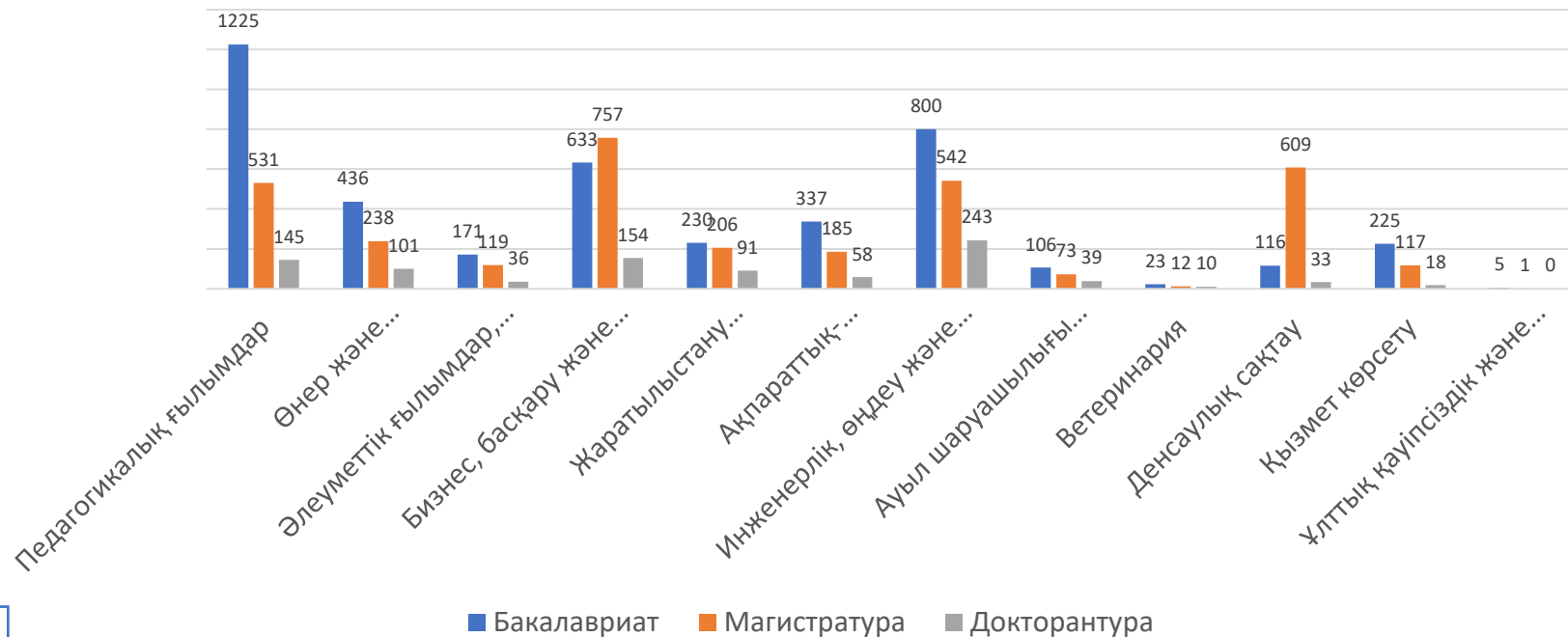
127 ЖЖОКБҰ

■ Бакалавриат ■ Магистратура
■ Докторантура

86,1% КС ескере отырып
өзектендірілді

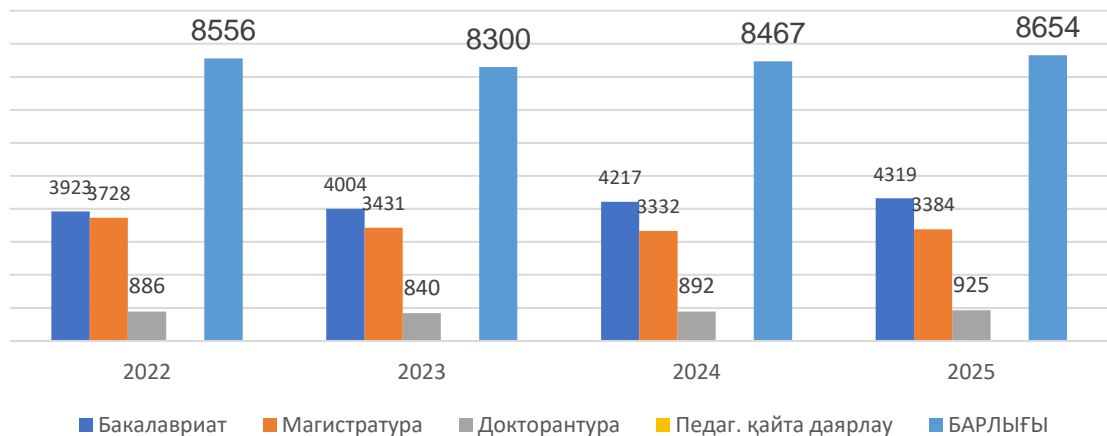
Тізілімдегі 8 654 ББ

Жаңа мамандықтар мен
құзыреттер атласын ескере
отырып - 79 ЖЖОКБҰ-ның 1465
ББ

ЖОҒАРЫ ЖӘНЕ ЖОҒАРЫ ОҚУ ОРНЫНАН КЕЙІНГІ БІЛІМНІҢ БІЛІМ БЕРУ БАҒДАРЛАМАЛАРЫНЫҢ ТІЗІЛІМІ

2022-2025 ЖЫЛДАРДАҒЫ ТІЗІЛІМДЕГІ ББ САНЫ

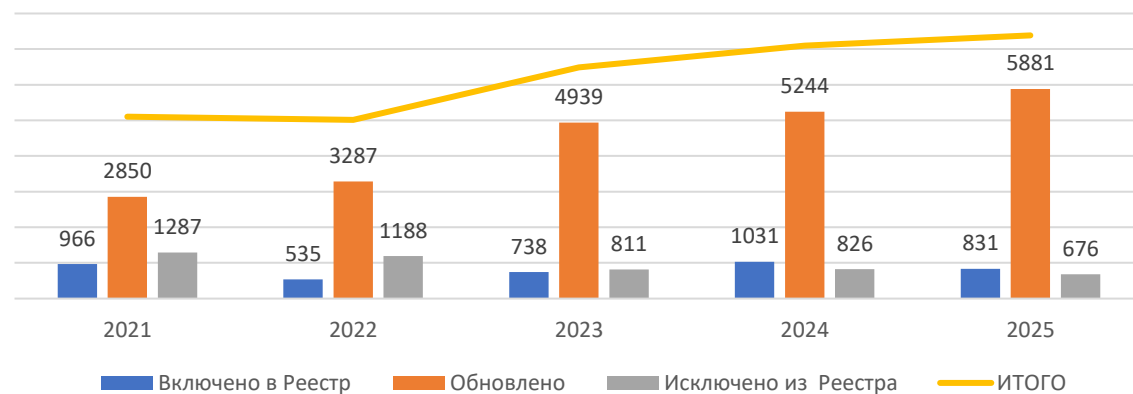

831 жаңа ББ

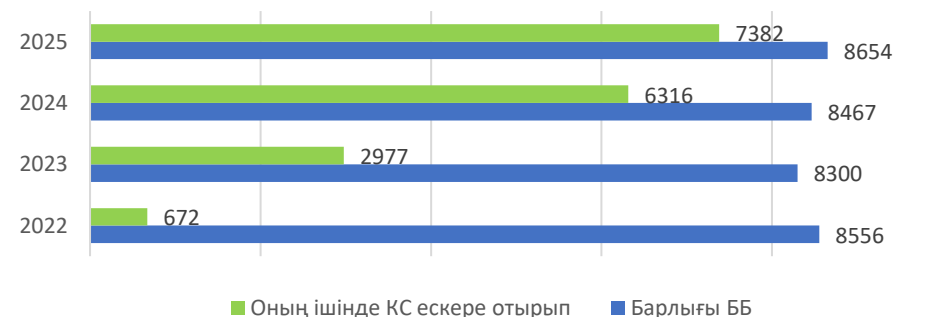
149 инновациялық ББ

467 67 ЖЖОКБҰ әзірлеушілері болып табылатын екі дипломды ББ (ЕДББ)

ББ ЕНГІЗУ/ЖАҢАРТУ/АЛЫП ТАСТАУ ДИНАМИКАСЫ

КС ЕСКЕРЕ ОТЫРЫП, ББ ӨЗЕКТЕНДІРУ ДИНАМИКАСЫ

Салалық атластар (2020 ж.)

- 9 сала
- 94 терең сұхбат
- 916 сарапшы
- 239 жаңа мамандық
- 95 трансформацияланатын мамандық
- 129 жойылып бара жатқан мамандық

Өңірлік атластар (2023-2025 жж.)

«Мамандығым-болашағым» жобасы

- 20 өңірлік атластар
- 27 сала
- 1800 сарапшы
- 310 терең сұхбат
- 955 жаңа мамандық
- 540 трансформацияланатын мамандық
- 385 жойылып бара жатқан мамандық

ЖЖОКБҰ іске асыратын білім беру бағдарламаларының тізілімін жүргізу ҚАҒИДАЛАРЫ, сондай-ақ білім беру бағдарламаларының тізіліміне енгізу мен одан алып тастау негіздері (<https://adilet.zan.kz/rus/docs/V2200030139>)

ББ-НЫ ТІЗІЛІМГЕ ЕНГІЗУ КЕЗЕҢДЕРІ

1

Тізілімге ББ енгізу үшін
өтінімді ұсыну

2

**Әкімшінің өтінімді
тексеруі**

ескертулер болған кезде өтініш берушіге пысықтау үшін қайтарылады (бір реттен артық емес)

3

**Бағдарламаны
сараптау**

ескертулер болған кезде өтініш берушіге пысықтау үшін қайтарылады (бір реттен артық емес)

4

ББ-ны Тізілімге енгізу
немесе Комиссияның
шешімі негізінде
әкімшінің өтінімді кері
қайтаруы

10 жұмыс күніне дейін

ЖОҒАРЫ ЖӘНЕ ЖОҒАРЫ ОҚУ ОРНЫНАН КЕЙІНГІ БІЛІМ БЕРУ БАҒДАРЛАМАЛАРЫНЫҢ САРАПТАМАСЫ

1 350 сарапшы

97%

135 ғылым докторы
1179 ғылым кандидаттары
және PhD

ОӘБ-не сұраныс жібереді

ОӘБ ұсыныстары
негізінде сарапшылар
базасын құрайды

Сарапшылардың тізімін
бұйрықпен бекітеді

Өтінімдерді сараптамаға
жібереді

Аккредиттеу агенттіктерінің
236 сарапшысы

ҚР ҰҚП НПП РК
АТМЕКЕН 47 сарапшысы

Қазақстандық
қауымдастықтардың 59
мүшесі

Қазақстандық одақтардың,
қоғамдардың 32 мүшесі,
салалық кеңестердің 10
мүшесі

жұмыс берушілердің 100-ге
жуық өкілі

ВЫБОР КРИТИКОВ

➤ ЖБББП АЖ-НЫ CAREER ENBEK ҰЛТТЫҚ БІЛІКТІЛІК ЖҮЙЕСІМЕН ИНТЕГРАЦИЯЛАУ

КС және олардағы мәліметтерді Career Enbek-тен ЖБББП АЖ-не жіберу

➤ **Жоспарда** ТІЗІЛІМГЕ МИКРОБІЛІКТІЛІК БАҒДАРЛАМАЛАРЫН ЕНГІЗУ

ББ ЖОБАЛАУ КЕЗІНДЕГІ КЕЙБІР ҚАТЕЛЕР

- ✘ **МЖБС талаптарын бұзу – 64 % ББ**
(мыс.: ЖИ, инклюзия, оқыту әдістемесі мен әдістерін, оқыту технологиясын және т. б. қамтитын құзыреттіліктерді қалыптастыру жоқ.)
- ✘ ББ формальді жаңарту (ББ атауын өзгерту; КС, Мамандықтар атласын және т. б. формальді пайдалану)
- ✘ Мазмұнның қайталануы — БП мен БеП арасындағы қиылысулар, ОН өлшенбейді, бір-бірін қайталайды
- ✘ Тәжірибеге бағдарланудың жеткіліксіздігі, теорияның шамадан тыс жүктелуі
- ✘ ББ Өңірлік атластарды ескермеуі
- ✘ ББ ішіндегі логиканың болмауы
«ОН – пәндер – бағалау» алшақтығы: пәндер «өз бетінше өмір сүреді», мәлімделген ОН-мен әлсіз корреляцияланады. Бағалау құралдарының пысықталмауы.
- ✘ Таңдау бойынша компонент әлсіз — формальді элективтілік, жеке траекторияларды қамтамасыз етпейді
- ✘ ЖИ ЖК немесе ТК пәні ретінде цифрлық құзыреттілік қалыптаспайды. цифрлық технологиялардың әлсіз интеграциясы
- ✘ Кәсіптік стандарттардағы (career еңбек-те) кәсіптердің еңбек функциялары оқыту нәтижелерімен байланыстырылмаған

- Атластар тиісті дайындық бағытындағы мамандықтарды ғана емес, сонымен қатар осы салада сұранысқа ие барлық мамандықтарды сипаттайды. Мысалы, ТМК инженерлік қана емес, сонымен қатар АТ, HR, Білім, Психология, Кинезиологияны да қамтиды
- ББ әзірлеу кезінде ЖЖОКБҰ орналасқан өңірдің ғана емес, **түлектер жұмысқа орналасқан өңірлердің де мамандықтарын** ескеру маңызды.
- Өңірлік атластарға сілтемелерді қосқанда, **МАМАНДЫҚТЫҢ атауы** мен Атластың өзінде сипаттама орналасқан бет нөмірін және гиперсілтеменің өзін көрсетуді сұраймыз.

МЫСАЛДАР

Құзыреттер мен құзыреттер картасын әзірлеу

КС: Еңбек функциялары құзыреттілікке айналады.

ЕФ → құзыреттілік → оқыту нәтижесі

Белсенді етістік + объект + қолдану контексті

Кәсіби инженерлік құзыреттер

ОН: Өлшеу, диагностикалық деректер және нормативтік-техникалық құжаттама талаптары негізінде жабдықтар мен инженерлік жүйелердің техникалық жай-күйін талдайды.

ОН: Сенімділік, энергия тиімділігі, экологиялық және өнеркәсіптік қауіпсіздік талаптарын ескере отырып, инженерлік жүйелердің (қондырғылар, агрегаттар, құбырлар және т.б.) элементтері мен тораптарын жобалайды.

Цифрлық және аналитикалық дағдылар

ОН: Инженерлік жүйелердің цифрлық модельдерін құрастырады, объектілердің тиімділігі мен сенімділігін арттыру үшін автоматтандырылған басқару, мониторинг және диагностика құралдарын (цифрлық датчиктер, IoT-кіші жүйелер) қолданады.

ОН. Эксперименттік жұмыс және ЖИ қолдану

- Ғылыми әдістерді таңдауды негіздейді және эксперименттерді жобалау мен жүзеге асыруда этикалық нормаларды сақтайды.
- ЖИ статистикасы мен құралдарын қолдана отырып, тексерілетін гипотезалар мен зерттеу сұрақтарын әзірлейді.
- Цифрлық технологиялар мен ЖИ көмегімен ғылыми зерттеулерді жоспарлайды, жүзеге асырады және оңтайландырады.

ЖОО-ның дербес бастамалары негізінде 2026-2029 ЖЫЛДАРҒА АРНАЛҒАН ББ жабу жоспары жасалды, бұл ретте оқытуды 33 000-ға жуық адам аяқтау көзделген

- **ББ портфелін қайта құрастыру: ЖОО-ның негізгі міндеті**
 - Контингенттің ең төменгі және ең жоғары шегін енгізу
 - Созылмалы түрде тиімсіз ББ-ларды жабу және ірілендіру
 - Өңірлік және ЖОО аралық кооперация
- **Жаңа сапа логикасы:**
 - Сапа = түлектердің нәтижелері + сұраныс
 - Мамандықтар атласы бойынша ББ тұрақты қайта қарау
 - ББ басқаруда деректер мен аналитиканы пайдалану
- **Нәтижесі:**
 - Портфель фрагментациясының төмендеуі
 - Институционалдық тұрақтылықтың өсуі
 - Мемлекет пен талапкерлердің сенімін арттыру

3608 ББ

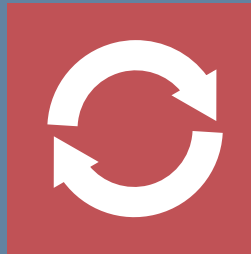

бакалавриат
1360

магистратура
1 991

докторантура
257

Қайтарып алу/қайтару / лицензияға қосымшалардың болмауы - **400 ББ**

Қайталанатын ББ алып тастау - **95 ББ**

Өзектілігін жоғалту/ контингенттің болмауы - **2590 ББ**

Лицензиядан айыру, ЖЖОКБҰ жабу - **122 ББ**

2026 жылы ЖОО-ның дербес бастамалары негізінде **113 ББ** алып тасталды

Бәсекеге қабілетті білім беру бағдарламасы

- **Нарыққа бағдарлану** — кәсіптік стандарттарға, Мамандықтар атласына, жұмыс берушілердің сұранысына сәйкестік
- **Микробіліктіліктердің болуы, сертификаттау, сыртқы платформалар.**
- **Академиялылық және ғылымилық**
- **Құзыреттілік логикасы** — практикалық дағдыларға, цифрлық және жұмсақ дағдыларға, пәнаралық дағдыларға баса назар аудару
- **Халықаралық салыстыру.** Аккредиттеу, академиялық ұтқырлық мүмкіндігі, екі диплом, көптілділік.

ЖОҒАРЫ БІЛІМ БЕРУДІ ДАМУ
ҰЛТТЫҚ ОРТАЛЫҒЫ
HIGHER EDUCATION
DEVELOPMENT NATIONAL CENTER

Назарларыңызға рахмет!

+7 (7172) 57-20-78

<https://enic-kazakhstan.edu.kz/ru>

reestr@n-k.kz

[www. enic-kazakhstan.edu.kz](http://www.enic-kazakhstan.edu.kz)

Қазақстан Республикасы, Астана қ.,
Сығанақ к-сі 70, № 402 офис,
пошта индексі: Z05K7B0

